מתני' אהממנה עמו אחר בחלקו רשאין בני חבורה ליתן לו את שלו והוא אוכל משלו והן אוכלין משלהן: **גמ'** איבעיא להו בני חבורה שהיו ידיו של אחד מהן יפות מהו שיאמרו לו טול חלקך וצא מי אמרינן מצי אמר להו הא קבילתון או דילמא מצו למימר ליה כי קבלינן לתיקוני זביחה אדעתא דאכלת טפי מינן לא קבלינך ת"ש הממנה אחרים עמו על חלקו רשאין [בני חבורה] ליתן לו את שלו והוא אוכל את שלו והן אוכלין את שלהן מאי טעמא לאו משום דהוי ליה כידים של אחד מהן יפות ואי סלקא דעתך ידיו יפות מצי אמר להו קבילתון ניהוי האי כידיו יפות אמרי לא דעות שאני דא"נ תרוייהו כחד מבני חבורה הוא דאכלי מצי אמרי לי' דלא ניחא לן איניש נוכרא גבן ת"ש בהשמש שאכל כזית בשר בצד התנור אם היה פקח ממלא כריסו ממנו אם רצו בני חבורה לעשות טובה עמו באין ויושבין בצדו ואוכלין דברי רבי יהודה רצו אין לא רצו לא ואמאי נימא להו הא קבילתון שאני התם דאמרי ליה כי קבלינך אדעתא דנטרחך קמן למטרח לן לדידך לא קבלינך ת"ש גבני חבורה שהיה ידיו של אחד מהן יפות רשאין לומר טול חלקך וצא ולא עוד אלא דאפילו חמשה ועשו סיבולת רשאין לומר לו טול חלקך וצא שמע מינה מאי ולא עוד לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא פסח דמצי אמרי ליה כי קבלינך לתקוני זביחה אלא אפילו סיבולת נמי דצוותא בעלמא הוא רשאין לומר לו טול חלקך וצא איכא דאמרי הא לא איבעיא לן אלא הכי הוא דאיבעיא לן בני חבורה רשאין לחלק או אינן רשאין לחלק ת"ש בני חבורה שהיו ידיו של אחד מהן יפות רשאין לומר לו טול חלקך וצא ידיו יפות אין האין ידיו יפות לא שמע מינה רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע עריבו ריפתא בהדי הדדי אדאכיל רב הונא בריה דרב יהושע חדא אכיל רב פפא ארבע א"ל פלג לי אמר ליה קבילתון איתיביה כל הני תיובתא ושני כדשנינן איתיביה בני חבורה א"ל התם דאמרי לי' כי קבלינך לתיקוני זביחה איתיביה סיבולת פלג ליה אזל עריב בהדי רבינא אדאכיל רב הונא בריה דרב יהושע חדא אכיל רבינא תמניא אמר מאה פפי ולא חדא רבינא ת"ר והממנה אחרי' עמו על פסחו ועל חגיגתו מעות שבידו חולין זוהמוכר עולתו ושלמיו לא עשה ולא כלום ומעות כל שהן יפלו לנדבה וכי מאחר דלא עשה ולא כלום מעות אמאי יפלו לנדבה אמר רבא קנסא ומאי כל שהן אע"ג דלא הוו שוו אלא ארבעה ויהבו ליה חמשה אפילו בההיא יתירא נמי קנסוהו רבנן אמר עולא ואיתימא ר' אושעיא חאפשר ידעי חברין בבלאי טעמא דהאי מלתא זה הפריש טלה לפסחו וזה הפריש מעות לפסחו היאך הקדש חל על הקדש דקתני מעות שבידו חולין

אמר

מתני' הממנה אחרים עמו על פסחו. א' מבני חבורה שהמנה אחרים עמו על חלקו בלא דעת חבורה: **רשאין.** לומר לו טול חלקך ולא ותאכל אתה וחבורתך את חלקך דלית ליה להאי תנא פסח נאכל בב' חבורות ט): **גמ' ידיו יפות.** לישנא מעליא ממהר לאכול הרבה: **קבילתון.** קבלתוני עליכם לאכול בכל כחי בדמים הללו: **לתקוני זביחה.** שלא יהא נותר ושיערנוך למאכל שאר בני אדם: **לאו משום דהוה ליה כו'.** שיהו עמו אוכלין: **דעות שאני.** אין בני חבורה מרוצין להיות כל אלו הדעות בחבורתם שמא יעכבו י) עליהם הסעודה ולא משום אכילה יתירתא אלא אפילו לא אכלי כולהו אלא כחד גברא אלו מעכבי עליה: **ממלא כריסו ממנו.** כדאמרי' בכילד צולין (לעיל דף פו.) שאין האוכל אוכל בשתי מקומות: **לא רצו לא.** אלמא משום טירחא הדרי ביה הכא נמי משום פסידא הדרי ביה: **לאטרחינן לדידך לא קבלינך.** אבל ידיו יפות מדלא בדקו אחריו ש"מ בכל מאכלו קיבלו עליהן: **סיבולת.** תערובת סעודה של כל ימות השנה: **מאי ולא עוד.** מאי אולמיה הא מהא: **לתקוני זביחה.** כמדת איש אחד: **דלצוותא.** ואיכא למימר משום לוותא קבליה עליה בכל מאכלו: **רשאין ליחלק.** לחלק פסח ביניהן לכל א' חלק המגיעו: **או אין רשאין לחלק.** אלא אוכלין כאחד ונותנין המנות לפניהם כשאר סעודות: **ש"מ.** אין רשאין ליחלק: **כל הני תיובתא.** הממנה אחרים והשמש: **איתיביה בני חבורה.** מרישיה דקתני טול חלקך ושני ליה בההיא משום דלתקוני זביחה קבליה וכמדת איש אחד אבל אנת לוותא קבילת עלך ויתא עלך לוותי לקבולי עלך בכל סעודתי: **ועל חגיגתו.** חגיגת י"ד שאף היא באה לכל המנויין: **מעות שבידו.** שלקח מן הנמנין הללו: **חולין.** כדמפרש טעמא לקמיה שאף על פי שהנמנה כבר הקדיש מעותיו לכך והממנה כבר הקדיש פסחו מתחללין המעות על הפסח וטעמא מפרש י): **המוכר עולתו.** להתכפר בה אחר לא עשה כלום ואין העולה קריבה אלא לשם בעלים הראשונים: **ומעות כל שהן.** כל מה שקיבל מן העולה והשלמים ואפילו יותר על כדי דמיהן יפלו המעות לנדבת ציבור לשופרות שהיו במקדש שהיו מקריבין מהן עולות לקיץ המזבח. ולקמיה פריך מאחר דלא עשה ולא כלום אמאי יפלו דמיהן לנדבה: **אמר רבא קנסא.** קנסו רבנן לקונה דלא ליקני זימנא אחריתי עולה ושלמים דאחר ואיהו הוא דאפסיד אנפשיה דלא הוה ליה למיקני כפרת אחרים וכי האי גוונא נמי אמרי אינשי לאו עכברא גנב אלא חורא גנב ט) כלומר המוכר לא פשע אלא הקונה הלכך מעותיו נדבה: **אף על גב דשויא ארבעה ויהבו ליה ה'.** לא אמר אישתכח דמתנה בעלמא הוא דיהב ליה ולא ליקנסיה: **אפשר ידעין כו'.** והלואי שיהו יודעין טעם זה ויודיעונו: **היאך.** מעות הקדש חל על טלה הקדש אחר לצאת הקדש של מעות לחולין מי הוציאן למעות ט)(של חולין) אילו היה נותן בבהמת חולין היתה נתפסת בקדושת המעות והן יצאו לחולין אבל עכשיו מה נתפס תחתיהם שיצאו הם לחולין והא ליכא למימר במעות שלא הוקדשו עסקינן דאם כן מאי למימרא:

אמר

דעות שאני. אע"ג דלא אכלי כולהו אלא כחד תימה לר"י מה צריך לשנויי הכי לימא ליה דשאני הכא דלא שייך למימר הא קבילתון ולא דמי כלל לידיו של א' מהן יפות וי"ל דאיצטריך לשנויי הכי דלא נידוק [איפכא דוקא] ממנה אחרים דלא מצי למימר הא קבילתון י)[הא ידיו יפות דמצי למימר קבילתון] אין רשאין ליתן חלקו ומעיקרא דהוה בעי למיפשט דהוי כידיו של א' מהן יפות ה"מ למפרך אדרבה איפכא מסתברא לכך משני דלא מצי למיפשט מידי: **בני חבורה** רשאין לחלק או לא. וא"ת אמאי לא פשיט ממתני' דדוקא אם המנה האחרים עמו רשאין ליתן חלקו וי"ל דאיכא למידחי דבלא ממנה נמי רשאין ליחלק והא דנקט ממנה משום דבכל ענין איירי אפי' התנו שלא ליחלק ואם ממנה רשאין ליחלק אבל ברייתא לא מצי למידחי דפשיטא דאם התנו שלא ליחלק אפי' א' מהם ידיו יפות אין רשאין ליתן חלקו דמסתמא על דעת כן התנו דאם אין אחד מהן ידיו יפות אין דרך ליחלק בלא תנאי:

מעות כל שהן יפלו לנדבה. ק"ק לר"י דרישא איירי כשהקדיש מעות לשם פסח כדמוכח בסמוך וסיפא איירי במעות חולין דאי הקדישן לשלמים אין יפלו מעות שלמים לנדבת ציבור ויקריבו מהן עולות לקיץ המזבח:

ומאחר דלא עשה ולא כלום אמאי יפלו לנדבה. פירוש אי אמרת בשלמא דעשייתו מועלת אתי שפיר דקנסינן ליה שלא ירגיל לעשות כן פעם אחרת אבל כיון דלא עשה ולא כלום אמאי קנסינן ליה כיון שאין ממש בעשייתו ומשני דמ"מ קנסינן ליה:

וזה הפריש מעות לפסחו כו'. דאי במעות חולין מאי קמ"ל פשיטא שהן חולין דלית לן למיקנסיה כמו בסיפא כיון דשרי למנות אחרים על פסחו וא"ת אפילו אי הוו מעות חולין מעיקרא מכל מקום אין יכול למנות אחרים אחר שהקדישו כיון דסבר דאפילו במעות לא משייר וכ"ש בפסח דלא משייר מדקשיא ליה אין הקדש חל על הקדש וי"ל דאע"ג דלא משייר ביה מידי על דעת כן מקדישו שיאכלו כל אשר ימנה עליו דקרא כתיב (שמות יב) ולקח הוא ושכנו וכתיב ביה (שם) תכוסו משמע דבכל ענין אפילו הקדישו כבר משום דדעת האדם כן:

כי

עין משפט נר מצוה

כג א ב מיי' פ"ב מהל' ק"פ הלכה טו:
כד ג מיי' שם טוש"ע חו"מ סי' קצו סעיף י בהג"ה:
כה ד מיי' פ"ב מהלכות ק"פ הלכה טו:
כו ה מיי' פ"ד מהלכות קרבן פסח הלכה י:
כז ו מיי' פ"ד מהלכות מעילה הלכה ח:

◆

מוסף רש"י

השמש שאכל כזית בשר. שהיה צולהו ושכח והכניס זית לתוך פיו והוא היה נמנה עליו (לעיל פו.). **ממלא כריסו ממנו.** דאם יעמוד מפסח שוב לא יאכל (שם).

מסורת הש"ס

א) לעיל פו., ב) [תוספתא פ"ז ה"ז], ג) [תוספתא שם], ד) [גיטין נה: זבחים ל: חולין מה.], ה) [לעיל פו.], ו) בס"א: מרגג, ז) [לקמן צ.], ח) [עי' קדושין ט: גיטין מה. ערכין ל.], ט) צ"ל לחולין, י) רש"ל.

◆

רבינו חננאל

מתני' הממנה אחרים על חלקו רשאין ליתן להם את חלקו כו'. פירוש שלשה שנתחברו וקנו פסח ואמר אחד מהן לאחרים תנו לי מעות ובאו ואכלו עמי בחלקי רשאין בני חבורה (לו) [לומר] [ל]שלישי ולהוציאו מחבורתם. ואוקימנא משום דאמרי ליה לא ניחא (ליה) [לן] דליתיב איניש נוכראה גבן, ואף על גב דאכלי כולהו כחד. איבעיא להו בני חבורה שהיו ידי אחד מהן יפות, כלומר אוכל הרבה. מהו שיאמרו לו טול חלקך וצא. ופשטנה מהא דתניא בני חבורה שהיו ידי אחד מהן יפות, רשאין לומר לו טול חלקך וצא. ולא עוד אלא אפי' חמשה ועשו סיבולת רשאין לומר לו טול חלקך וצא ש"מ. מאי ולא עוד, לא מיבעיא קאמר. לא מיבעיא פסח דאמרו[ן] ליה לתקוני (זבחך) [זבחא] קבילנך, אלא אפילו סיבולות נמי דלצוותא בעלמא, רשאין לומר לו טול חלקך וצא. איכא דאמרי הא לא איבעיא (להו) [לן] דמצי אמרי ליה לתקוני זבחא קבילנך, למיכל יתר (מינך) [מינן] לא קבילנך. כי איבעיא לן הא, רשאין בני חבורה ליחלק או לא. ופשטנא מיהא, בני חבורה שהיו ידי אחד מהן יפות רשאין לומר לו טול חלקך וצא, ידיו יפות אין שאין ידיו יפות לא (או לא) ש"מ. ואסיקנא אפילו סיבולות דלצוותא בעלמא רשאין לומר לו טול חלקך וצא. ומעשה דרב הונא בהדי רב פפא ובהדי רבינא פשוט הוא. ת"ר הממנה אחרים עמו על פסחו ועל חגיגתו מעות שבידו חולין והמוכר עולתו ושלמיו לא עשה כלום ומעות כל שהן יפלו לנדבה. ופשטה רבא למה יפלו לנדבה, קנסא. מאי כל שהן יפלו לנדבה, דאע"ג דשוה ארבעה ויהבו ליה חמשה, כולהו חמשה יפלו לנדבה ואפילו בההוא יתירא קנסיה רבנן. וכיון שפשט רבא להא אמר עולא אפשר ידעין חברין בבלאי טעמא דהא מתניתא זה הפריש טלה לפסחו וזה הפריש מעות לפסחו היאך הקדש מתחלל על הקדש מעות שבידו חולין.